

[Johannes Jensen.]

hver troede, at hans Lykke var kommet, naar han blot kunde faa en Butik, at den Tid vist er forbi. Vi ældre har dog oplevet, at Bevægelsen gik i en anden Retning. I Krigsaarene og Efterkrigstiden var det almindeligt, at man søgte Dispensation fra Bygningsloven og fra Boligloven for at nedlægge Beboelseslejligheder og indrette dem til Butikker. Men vi har ogsaa oplevet en Tid, hvor Udviklingen gik den modsatte Vej, hvor man maatte omdanne Butikker til Lejligheder, fordi Butikkerne ikke var til at leje ud, og jeg er næsten bange for, at vi nu staaer ved et lignende Vendepunkt, hvor der vil blive for mange Butikker, saa at man i Tidens Løb bliver nødt til at omdanne dem til Lejligheder. Tiden gaar mere og mere i den Retning, at man ikke skal have flotte Butikker og store Udstillinger, men hvor det gælder om at have de rigtige Varer til de rigtige Priser.

Det ærede 3die Medlem for 1ste Kreds sluttede med nogle Udtalelser, som jeg fuldt ud kan tiltræde. Allerede da jeg første Gang havde Ordet, gjorde jeg opmærksom paa, at det foreliggende Lovforslag vel kaldes Næringsloven, men i Virkeligheden kun beskæftiger sig med dem, som har Pligt til at løse Næringsadkomst, altsaa de Folk, der vil benytte Medhjælp, medens Lovforslaget ikke omfatter hele den øvrige Befolkning, som jo dog ogsaa maa siges at have en Næringsvej, og det bliver jo det store Flertal. Det, man vilde i 1857, var ikke at bekæmpe Organisationerne, men man vilde bryde Staven over Pligten til at være Medlem af en Organisation. Alle Talere, som talte for Lavsvæsenets Ophævelse, gjorde udtrykkelig opmærksom paa, at det var ikke deres Mening at ville forbyde Lavene at bestaa, det var ikke deres Mening at ville hindre frie Organisationer; de havde jo selv som Forkæmpere for Friheden været med til at indføre i Grundloven Bestemmelsen om, at vi her i Landet skulde have fuld Foreningsfrihed. Nej, det, de vilde, var at ophæve Bestemmelsen om, at Haandværkere, hvad enten de var Mestre eller Svende, skulde være tvunget til at staa indenfor deres Lav og være tvunget til at følge Lavets Bestemmelser og Forordninger. Det var det, man vilde den Gang. Men naar vi nu i disse Dage forhandler om Næringsloven, kan vi ikke lukke Øjnene for — det blev ogsaa fremhævet af det ærede 3die Medlem for 1ste Kreds —, at vi er ved at vende tilbage

til de gamle Lavstider i den Forstand, at nu er der ogsaa en Tilbøjelighed til — dog ikke fra det offentlige Side, ikke ved Statslove — at ville tvinge Folk til at være Medlemmer af deres faglige Organisationer, og jeg tror, at ligesom det i 1857 var nødvendigt for Lovgivningsmagten at skabe Frihed for den enkelte til at blive staaende udenfor sin Organisation, saaledes bliver det ogsaa nødvendigt i den kommende Tid at skabe Frihed for alle til, uden Hensyn til om de er Haandværkere, at staa udenfor deres Organisationer, paa samme Maade som de har Frihed til at staa indenfor. Man har kaldt den Tanke, der ligger til Grund for en saadan Frihed, Tanken om Arbejdsfrihed. Jeg ved ikke, hvorfor man ikke lige saa godt kan kalde det Næringsfrihed, for det er jo dog ogsaa en Næring at benytte sine egne Hænders Arbejde for derigennem at forsørge sig selv og sin Familie, og jeg synes, at selv om noget saadant ikke just absolut skal kædes sammen med det foreliggende Lovforslag, vil jeg foretrække Ordet Næringsfrihed fremfor Arbejdsfrihed. Det er dog egentlig lige meget, Navnet er jo ikke afgørende i denne Forbindelse. Men jeg vil gerne i Tilslutning til, hvad der blev udtalt af det ærede 3die Medlem for 1ste Kreds og af den højtærede Handelsminister, sige, at vi faar ikke det, som de gamle, der i 1857 skabte Næringsloven og Næringsfriheden, havde tænkt sig, før vi faar en Lov, der i Tilknytning til den Lov, vi her behandler, skaber virkelig Frihed for den enkelte til at arbejde saaledes, som det passer ham bedst.

Formanden: Jeg skal her afbryde Forhandlingen.

Tingets næste Møde afholdes Onsdag den 8. Februar Kl. 1 1/2 med følgende Dagsorden:

Fortsættelse af første Behandling af:

Forslag til Næringslov.

Mødet hævet Kl. 3⁵⁰.